

de Uitdienstbode

PERIODIEK VOOR DE LEDEN VAN DE KRING UVA-SENIOREN VAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

SENIOREN OP EXCURSIE
WG-TERREIN, 24 AUGUSTUS 2022

♦ Henriëtte Ritter

Dwalen door een Amsterdams 'Lieu de mémoire'

Het WG-terrein is een geliefde locatie voor senioren-uitstapjes. Misschien omdat bestuurslid Hans de Vries zijn steentje heeft bijgedragen bij de totstandkoming van het huidige complex en daar ook nog eens woont. Hoe het ook zij, in 2018 vond onder zijn leiding de eerste excursie plaats. Afgelopen 24 augustus kregen de leden die toen buiten de boot vielen, een tweede kans om kennis te maken met deze interessante en typisch Amsterdamse plek.

Ondanks de verzenkende hitte, kwamen er heel wat senioren naar de galerie WG-Kunst, waar koele dranken uitnodigend op ons stonden te wachten. Wij werden welkom geheten door de interim-beheerder van de galerie, strip-tekenaar Wasco, die ons tussen neus en lippen door attendeerde op de bijzondere tentoonstelling waar wij zeker een andere keer voor terug moesten komen: in vijftig gele kastjes, her en der over het terrein opgesteld, waren werken van

 interim-beheerder
strip-tekenaar Wasco.

diverse kunstenaars te bewonderen. Hans nam het sprekersstokje over om eerst de nieuwbakken kringvoorzitter, Kees Piena te verontschuldigen (door een niet al te dramatische, maar wel ongelukkige val kon hij niet aanwezig zijn op dit eerste seniorenuitje van het seizoen) en om daarna de gastspreker te introduceren. Dat was Thomas van Gulik, emeritus-hoogleraar chirurgie van het Amsterdam UMC en een oude bekende: sommige leden van de seniorenkring zullen zich zijn boeiende lezing in 2017

(over de zeventiende-eeuwse anatomische lessen in het *theatrum anatomicum*, gevestigd in de Waag) ongetwijfeld herinneren. Deze keer zou zijn lezing gaan over het ontstaan, de bloeiperiode en de neergang van het Wilhelmina Gasthuis, een onderwerp waarover hij ook schrijft in zijn boek dat in 2019 is uitgekomen: *In het voetspoor van Blasius; een wandeling langs 350 jaar medische zorg en opleiding in Amsterdam*.

Pesthuis buiten Amsterdam

Thomas van Gulik, die het voormalige ziekenhuis nog in volle glorie heeft gekend en er zijn coschappen liep, begon zijn lezing met ons mee te nemen naar de zeventiende eeuw. In die periode braken er regelmatig pestepidemieën uit, die duizenden doden tot gevolg hadden. Het was te riskant om de zogenaamde pestlijders onder te brengen in het Sint-Pietersgasthuis (later het Binnengasthuis) dat sinds de zestiende eeuw in de Nes gevestigd was. De extreem besmettelijke zieken moesten in isolatie, liefst zo ver mogelijk verwijderd van het bewoonde centrum, op een plek waar ook andere gevaarlijke voorzieningen zoals buskruitmolens stonden. En zo werd buiten de muren van Amsterdam, bij de Overtoom ter hoogte van de huidige Tweede Constantijn Huygensstraat, het Pesthuis gebouwd. Daar werden de pestlijders en later (dat was meer in de achttiende eeuw) ook andere ongewenste patiënten zoals de 'dollen', per schuit naar toegebracht. Oude namen als Pestbrug, Pestsloot en Pestlaan herinnerden nog lange tijd aan die sinistere instelling. ▶

Senioren op excursie: WG-terrein door Henriëtte Ritter	1
UvA Erfgoed door Marian Schilder	3
Een prettig gesprek door Henriëtte Ritter	4
Achter de geraniums door Agnes Schreiner	6
Verslag van de lezing van Calluna Euving door Margot Taal	7
Introductie Ruimte voor nieuwe initiatieven door Jan Simons	9
Fotorubriek door John Kleinen	10
Verslag van de lezing van Arnoud W.A. Boot door Margot Taal	11
Redactioneel door Agnes Schreiner	12
Colofon/Agenda	12

Ziekenhuis van Amsterdam

Toen in de achttiende eeuw de ziekte verdween ging het Pesthuis (dat na een brand al eens was vervangen) dienstdoen als ziekenhuis en werd aangeduid met de naam Buitengasthuis. Het was een armenziekenhuis, dat slecht werd onderhouden en steeds meer verloederde naarmate de jaren verstreken. Totdat er eind negentiende eeuw, door toedoen van J. van Deventer, betere tijden aanbraken. In de functie van geneesheer-directeur voerde Van Deventer drastische verbeteringen door. Daarnaast werd door Anna Reynvaan een professionele verpleegkunde-opleiding op poten gezet. Al deze vernieuwingen leidden tot de bouw van een voor die tijd modern ziekenhuis waaraan in 1891 werd begonnen en dat werd vernoemd naar de jonge koningin Wilhelmina. Toen

het Wilhelmina Gasthuis in 1893 klaar was, stond daar een heel complex van gebouwen die samen een oppervlakte van tien hectaren in beslag namen. Ieder specialisme was ondergebracht in een eigen paviljoen, met een eigen laboratorium en röntgenafdeling; met aan het hoofd de hoogleraar die als een alleenheerser de dienst uitmaakte. Op het terrein stond een apotheek; er was een algemene energiecentrale, het Ketelhuis, dat was gekoppeld aan een ondergronds warmwatersysteem en werd bevoorrad door kolen die met schuiten via de Van Lennepkade werden aangevoerd. De toegang tot het terrein was streng gereguleerd: het publiek kon alleen gebruikmaken van de centrale poort in het Poortgebouw (onderkomen van de directie en de administratie) waar zich tijdens de strak afgebakende bezoeken soms chaotische taferelen afspeelden. Een kleine eeuw lang was het WG een

begrip in Amsterdam; artsen hebben er een deel van hun opleiding genoten; en heel wat Amsterdammers (onder wie de kinderen van Hans de Vries) zijn in de Vrouwenkliniek ter wereld gekomen. In 1983 kwam er een einde aan die roemruchte periode. Het ziekenhuis was verouderd; de opzet van de losstaande paviljoens was te omslachtig; om te voldoen aan de normen van deze

---

De verstilde, enigszins nostalgische sfeer van dit stadsdorp midden in Amsterdam

---

tijd moest het fuseren met andere zorginstellingen. En zo gebeurde het ook. Met het Binnengasthuis werd het WG opgenomen in het AMC, dat recent weer samen is gegaan met het academisch ziekenhuis van de VU onder de naam Amsterdam UMC.

Stadsdorp in Amsterdam

Het oude WG heeft nu een heel andere bestemming en een andere aanblik. Het is een mix geworden van oud- en nieuwbouw dat onderdak biedt aan vele soorten bedrijvigheid. Appartementencomplexen met huur- en koopwoningen worden afgewisseld met ateliers, expositieruimtes, bedrijven en horecagelegenheden. De oude gebouwen die niet zijn afgebroken, hebben een nieuwe bestemming gekregen: zo is de vroegere bibliotheek nu een café geworden; in de vrouwenkliniek hebben kunstenaars een onderkomen gevonden (onder wie Helga Kos, die heel toepasselijk van de kraamkamer haar atelier heeft gemaakt). De voormalige operatiekamers zijn vanwege het gunstige licht eveneens door kunstenaars in beslag genomen. In het gebouw waar vroeger heelkunde zat, is nu een centrum voor Amsterdamse ondernemers gevestigd. Als je een 'arthouse'-film wilt bekijken en iets wilt eten kun je in Lab 111 terecht, het voormalige pathologisch-anatomisch laboratorium. En sommige collegezalen

zijn danszalen geworden of herbergen zelfs een indoor-skibaan.

Na de interessante lezing namen Hans de Vries en Thomas van Gulik ieder een groep onder hun hoede voor een rondleiding over het terrein. Ik kwam bij de groep van Hans terecht, die inging op de ontstaansgeschiedenis van het huidige complex. Hij vertelde ons dat in 1983 het WG-terrein onbeheerd gemeente-eigendom was. Toen een groep mensen uit de toenmalige kraakersscene de paviljoens 1 en 2 wilden bezetten, heeft de gemeente hun de gebouwen voor vijf jaar in bruikleen gegeven.

In die vijf jaar is er veel gebeurd. Een ambtelijke projectgroep ging zich met de ontwikkeling van het terrein bezighouden, terzijde gestaan door een groep actieve buurtbewoners en belanghebbende organisaties. Woningbouwcorporatie Het Oosten (opgegaan in het tegenwoordige Stadgenoot) kreeg de gelegenheid om op het terrein nieuwe woningen te bouwen en nam later ook beheer en onderhoud op zich van een viertal paviljoens. Aanvankelijk wilden ambtenaren veel oude gebouwen slopen en vervangen door nieuwbouw maar een groep studenten architectuur uit Delft hadden een beter idee. Zij berekenden dat het goedkoper en wenselijker was om zoveel mogelijk de oude gebouwen te behouden, te renoveren, en een andere bestemming te geven. Terwijl wij de verstilde, enigszins nostalgische sfeer van dit stadsdorp midden in Amsterdam op ons in lieten werken, vertelde Hans ons over de ►

gebouwen. Hij vestigde onze aandacht op de gevelbeelden van Hildo Krop, die herinnerden aan de oorspronkelijke bestemming van een gebouw, zoals de verbeelding van Dag en van Nacht bij de oogklinik. Of de beelden Troost en Herinnering bij het mortuarium waar nu feesten worden gehouden en waar de uitsparing in de vloer nog steeds herinnert aan de plaats waar de kist stond. Wij kwamen langs de vroegere standplaats van de zuurstoftank van professor Boerema, nu een plek waar honden worden uitgelaten. En wij ontdekten bij het Poortgebouw het

sluutelmotief, dat verwees naar het zilveren sluiteltje dat hoorde bij het verpleegstersuniform: het stond voor geheimhoudingsplicht en voor een open hart voor de lijdende mens. Tegen

het einde van de wandeling werden wij nog geleid langs een bijzonder hedendaags kunstwerk van Pauline Wiertz: op het WG-plein liggen twaalf hardstenen cirkels van beton waarin uitvergrote ziektekiemen zijn gegraveerd.

Voldaan en bezweet konden wij bijkomen in het café naast de galerie waar de wandeling begon. Daar kwamen wij ook de groep die door Thomas van Gulik was begeleid weer tegen voor een wel verdiend verkoelend glas en de zo langzamerhand traditionele bitterballen. ■

UVA-ERFGOED

➔ Marian Schilder

Soldaatje spelen

Mijn beeld bij een militaire opleiding en soldaten is een man met een geweer. Vaardigheid in schieten is wel het minste wat van een soldaat mag worden verwacht. Door oefening in militaire dienst. Maar bij een militaire opleiding horen ook kennis van en vaardigheid in de verzorging van gewonden. Dat vak werd in de beginjaren van onze universiteit gegeven onder de naam 'militaire heekunde' aan de Faculteit der Geneeskunde. De oorsprong van militaire heekunde in Amsterdam lag bij de Klinische School, gesticht in 1828. Deze opleiding kreeg een belangrijke impuls doordat de opleiding in militaire heekunde in Utrecht in 1868 werd opgeheven en aan de Klinische School werd toegevoegd. Dat leidde tot een enorme toeloop van medische studenten in Amsterdam. Het legitimeerde ook de oprichting van een faculteit Geneeskunde, bij de omvorming van Athenaeum Illustre tot Universiteit van Amsterdam in 1877. De studenten in de militaire heekunde hadden een eigen vereniging, het Corps Mavors Medicator – kortweg Mavors –, dat ook van Utrecht naar Amsterdam kwam. De opleiding militaire heekunde ging spoedig op in die van de faculteit en Mavors werd in 1880 opgeheven. De opleiding hier lijkt niet veel te hebben voorgesteld. En studenten die bij Mavors waren aangesloten, zijn in Amsterdam ook niet als helden – in militaire zin dan – te beschouwen. Bij de beschrijving van sportverenigingen in de *Geschiedenis van het Amsterdamsch Studentenleven ... 1632-1932* (de publicatie was een initiatief van het Amsterdamsch Studentencorps) wordt de loftrumpet gestoken over de successen van de Koninklijke Studenten

Schietvereniging bij schietwedstrijden. Daar staken de resultaten van de studenten van Mavors maar magertjes bij af. Daarvan getuigt een voetnoot in bovengenoemde publicatie, best levendig geformuleerd ruim vijftig jaar na de opheffing van Mavors (pag. 378): "Het is zeker een opmerkelijk verschijnsel dat de schietvereniging van het militair-geneeskundig-studentenkorps Mavors, genaamd 'Soranus' (opgericht 1876) waarin men in de eerste plaats de goede schutters zou verwachten, voor zoover ons bekend, vrijwel niets heeft gepresteerd." Kennelijk hadden leden van Soranus zich wel in het schieten willen bekwamen, maar waren ze bepaald niet fanatiek. Stond de beoefening van de schietkunst of soldaatje spelen wellicht haaks op een toekomst als weliswaar militair maar vooral helend arts? ■

Mavors zorgde er in 1876 voor erkend te worden door andere corpora. Daarvan getuigt deze foto waarop de Senaat van het Medisch Militair Studentencorps zich heeft laten fotograferen met de rectoren van de studentencorpora van Amsterdam, Groningen en Delft, collectie Allard Pierson. (De foto met het handschrift is de achterkant van bovenstaande foto.)

Interview met een feministische plankton-deskundige: Annelies Pierrot-Bults

In april, tijdens de voorjaarsborrel, raakte ik aan de praat met Annelies Pierrot-Bults. Het gesprek was zo geanimeerd dat ik vroeg of ik haar mocht interviewen. Tot mijn vreugde stemde zij toe, en zo kwam het dat ik mij, na een lange, hete zomer die maar van geen ophouden wilde weten, naar Amstelveen begaf voor het eerste ‘prettige gesprek’ van het nieuwe seizoen. Ik had wat moeite om haar huis te vinden: de straat waarin zij woont heeft een grillig tracé en bovendien gaat haar huisnummer schuil achter de weelderige begroeiing van de voortuin. Maar na haar voordeur een paar keer voorbij te zijn gelopen, belde ik toch nog ruim op tijd aan.

In de huiskamer wees Annelies mij de bank onder een kleurrijk abstract schilderij:

“Dat is de meest comfortabele plaats voor ons gesprek. Dat schilderij heeft een van mijn dispuutsgenoten gemaakt.”

Het was zeker niet het enige kunstwerk in de huiskamer, constateerde ik.

Je hebt nogal wat schilderijen verzameld in je leven. En niet alleen abstract werk.

“Ja, mijn collectie rijst de pan uit. Ik kom muren te kort. Voor de oude schilderijen die ik niet zo lang geleden heb geërfd van mijn zuster en zwager was alleen nog plaats boven de trap. Kijk maar.” En Annelies zwaaide de deur open zodat ik zicht had op de laatste aanwinsten.

Terwijl ik de kunstwerken bekeek, was mijn gastvrouw bezig met thee zetten. Dat bleek een serieuze aangelegenheid. Zij somde mij een hele lijst van thee-soorten op waaruit ik kon kiezen; zij vroeg mij aan te geven hoe sterk ik mijn brouwsel wilde hebben, waarna er een eierwaker tevoorschijn werd gehaald.

“Ik ben familie van Simon Lévelt dus ik ben helemaal gedrild hoe ik thee moet behandelen. Dat dopen van een theezakje in een beker warm water vind ik een gruwel!”

En terwijl zij dit zei zette mijn gastvrouw twee beeldige, antieke kopjes op tafel. Het was een goed moment om te beginnen met het gesprek, en ik stelde de vraag waar ik meestal het gesprek mee begin:

Waar heb je je jeugd doorgebracht, Annelies; waar liggen je ‘wortels’?

“Ik kom uit Winterswijk, vlakbij de Duitse grens. Mijn moeder was een boerendochter, die al jong, zij was pas elf jaar, haar moeder verloor. Dat had tot gevolg dat zij voor het gezin moest zorgen. In de streek was het motto: ‘eigen volk in eigen keuken’, zoals het ook de gewoonte was om te trouwen met een boerenzoon uit de buurt. Zo bleven de landerijen bij elkaar. Mijn moeder had daar helemaal geen zin in. Zij werd tegen de zin van haar familie verliefd op een Drentse jongen en zorgde ervoor dat zij ‘moest’ trouwen. En zo werd ik midden in de oorlog geboren.”

Dat is een drastische en effectieve manier om je zin door te drijven in een tijd waarin ‘bommoederschap’ waarschijnlijk nog onacceptabel was. En met wie trouwde ze?

“Met een jongen uit de Drentse veenstreek van een zeer christelijk komaf, mijn vader. Zijn vader, mijn opa dus, had twaalf kinderen en was veenbaas. Dat hield in dat hij een aantal veensteekers in dienst had. Naast zijn boerderij had hij ook nog een winkel waar zijn werknemers hun inkopen deden. Een soort gesloten systeem dat heel gewoon was in de veenstreek: het loon werd niet uitbetaald maar opgeschreven (‘op de lat gezet’) en omgezet in goederen die in de winkel verkrijgbaar waren.”

De vader van Annelies had gezondheidsproblemen die hem ongeschikt maakten voor de steenfabriek waar hij een poosje werkte. Hij belandde in het ziekenhuis waar hij als therapie leren tassen maakte. Dat ging hem zo goed af dat hij voor zichzelf begon en een bloeiend bedrijf opbouwde. Vooral zijn weekendtassen voor het leger waren zeer in trek. ▶

“Twee van mijn broers (ik heb twee zussen en drie broers) hebben het bedrijf overgenomen. Het liep als een trein. De tassen en koffers werden steeds exclusiever en prijziger.”

Hoe was je jeugd en je schooltijd in Winterswijk?

“Ik volgde een hbs B-opleiding in Winterswijk, aan een van de oudste hbs'en van het land. Die was al vroeg opgericht door de textielbaronnen uit de omgeving om hun kinderen (zonen!) een goede opleiding te garanderen. Op die school speelde zich mijn culturele en uitgaansleven af: muziek, toneel, feesten. In het dorp was niet zo veel te beleven. Ik heb nog steeds contact met een aantal oud-medeleerlingen van mijn school.”

En daarna ging je studeren?

“Ja, ik was de eerste in de familie die naar de universiteit ging. In 1960, ik was net zeventien geworden, kwam ik aan in Amsterdam en werd lid van de AVSV. Dat deed je in die tijd.”

Annelies bladerde in een fotoalbum en liet mij een fotootje zien: een slank meisje mooi gekleed volgens de jaren vijftig:

“Kijk, zo zag ik eruit. Dat mantelpakje had ik zelf gemaakt!”

Ah! Die handvaardigheid van je broers heb jij kennelijk ook geërfd. Wat ging je studeren?

“Aanvankelijk wilde ik medicijnen gaan studeren. Maar omdat ik een gezin wilde maar absoluut het huisvrouwenbestaan niet zag zitten, ben ik op advies van mijn vader een studie gaan doen waarmee ik ook een onderwijsbevoegdheid kon halen. Ik koos voor biologie.”

Na anderhalf jaar studie, op haar achtentiende, was Annelies in verwachting van haar eerste zoon. Dat de universitaire mentaliteit nog niet was ingesteld op studerende moeders, ervoer zij bij haar laatste tentamen voor het kandidaats.

“De hoogleraar zei dat ik geslaagd was, maar voegde daar meteen aan toe dat hij een negatief advies had gegeven

voor verlenging van mijn studiebeurs. Hij vond het zonde om geld te besteden aan een getrouwde studente met een kind, die haar studie toch vroegtijdig zou afbreken!”

Wat zei je daarop?

“Ik ben niet geïnteresseerd in uw ouderwetse mening, maar wel in mijn tentamenbriefje.’ Hij ondertekende het briefje en overhandigde het mij zonder verder commentaar. Op de officiële diploma-uitreiking sprak hij zijn waardering uit dat ik het toch nog tot mijn kandidaats had geschopt. Later ben ik hem nog een keer tegen het lijf gelopen. Hij sprak toen zijn verbazing uit dat ik geen beurs had aangevraagd voor mijn doctoraalstudie waarop ik hem niet zonder trots meedeelde dat ik een kandidaat-assistentenschap had weten te bemachtigen. Ik kon zijn reactie (‘Ah! Ik kan dus doodvallen!’) grootmoedig pareren met de verzekering dat ik daar nu ook weer niet op uit was!”

‘Ik ben niet geïnteresseerd in uw ouderwetse mening, maar wel in mijn tentamenbriefje’

Annelies kreeg een tweede zoon en ging zich in de doctoraalfase van de studie specialiseren in plankton.

Dat feeëriekke oplichtten van de zee tijdens warme zomernachten wordt dat niet door plankton veroorzaakt?

“Inderdaad, maar er zijn oneindig veel soorten plankton. Kwallen vallen daar bijvoorbeeld onder en glasaaltjes. Alles wat zweeft in zoet of zout water en wat geen eigen beweging heeft om tegen de stroom in te gaan is plankton. Ik hield mij (en houd mij nog steeds) bezig met zee-plankton.”

Na haar doctoraal (cum laude) werd het derde kind van Annelies geboren. Zij begon aan het Zoologisch Museum met een promotieonderzoek en bleef ook na afronding van dat onderzoek aan dat instituut verbonden, met een tijdelijke aanstelling.

“Toen ik er twaalf dienstjaren op had zitten, vond ik het toch wel tijd worden voor een vaste aanstelling! Na mijn promotie had ik aan vele projecten gewerkt en zelfs een jaar lang het hoofd van de afdeling vervangen. Maar toen ik mijn arbeidssituatie aanvocht bij de faculteit kreeg ik te horen dat er geen vacature was! Ik ben toen naar het College van Bestuur gestapt.”

Hoe verliep dat gesprek?

“Onaangenaam. Ik stond voor een commissie van vijf bestuursleden en het hoofd personeelszaken. Ter voorbereiding van de zitting had ik een brief met alle informatie opgestuurd, maar de voorzitter had kennelijk niet de moeite genomen om die te lezen want er lag slechts een dun stapeltje papieren op tafel. Toen ik daar een opmerking over maakte reageerde hij ontstemd: hij had mijn volledige dossier nodig om zich een mening over mijn geval te vormen.”

Daar is het toch niet bij gebleven?

“Nee. Na twee weken kwam het dossier tevoorschijn en deed het College mij een voorstel: ik kreeg een vaste baan als ‘Hoofdadministrateur ad personam’ waarbij ik alle rechten zou hebben van een wetenschappelijk medewerker. Na overleg met mijn juridisch adviseur, ben ik met dat voorstel akkoord gegaan. Uiteindelijk heb ik 43 jaar bij de UvA gewerkt.”

Van Annemarie Bos die ik eerder hebt mogen interviewen, weet ik dat jij haar bent opgevolgd als voorzitter van de emancipatiecommissie. Ik denk dat je goed gemotiveerd was voor die functie!

“Nou en of. Wij hebben ons ingezet voor een quotaregeling voor alle wetenschappelijke rangen behalve voor die van hoogleraar. Minimaal dertig en maximaal zeventig percent van de medewerkers moest vrouw zijn. Om ons weerbaarder te maken kregen wij ►

trainingen. Daar heb ik veel aan gehad vooral voor het maken van goede oneliners. Bijvoorbeeld op de vraag "Is het niet erg om aangesteld te worden alleen maar omdat je een vrouw bent", was het antwoord: "Het is vele malen erger om niet te worden aangesteld omdat je een vrouw bent".

Heb je je ook nog op een andere manier voor de vrouwenemancipatie ingezet?

"Ja zeker. In 1996 was ik vrouwenvertegenwoordiger bij de Verenigde Naties. Ik ging mee als lid van de Nederlandse delegatie, onder leiding van minister van Buitenlandse zaken Van Mierlo. Mijn opdracht was het standpunt van de Nederlandse vrouw te formuleren en voor te lezen in een statement van tien minuten. Nederland is het enige land van Europa dat naast het officiële Europese standpunt een aparte eigen inbreng heeft."

Naast deze maatschappelijke activiteiten ging je onderzoek door. Wat kun je daar over vertellen?

"Aan het begin van deze eeuw heb ik deelgenomen aan het tienjarige, internationale project *Census of Marine Life*. Het was een groots, van oorsprong Amerikaans onderzoeksprogramma waarvoor veel

geld was uitgetrokken en waar tachtig landen aan meewerkten. Ik ben maanden op expeditie geweest om op de Atlantische Oceaan plankton te vissen, dat tussen de 0 en 5000 meter diepte leeft. Gelukkig had ik geen last meer van zeeziekte zoals in de tijd van mijn promotieonderzoek!"

'Het is vele malen erger om niet te worden aangesteld omdat je vrouw bent'

Je bent al een poos met pensioen, maar ik heb de indruk dat je nog steeds erg betrokken bent.

"Ik ben inderdaad veertien jaar geleden met pensioen gegaan en nog steeds als gastonderzoeker verbonden aan Naturalis. Bovendien zit ik nog in allerlei werkgroepen, de 'Gender Gap in Science' bijvoorbeeld, en ik heb functies in besturen waaronder

secretaris van de seniorenkring. En iets heel anders: ik zit op naailes want ik vind het nog steeds heel leuk om kleding te maken.

Het gesprek liep ten einde.

Ik ga mijn best doen om ons gesprek snel uit te werken al hebben wij nog zeeën van tijd vóór de deadline van het volgende nummer van de Uitdienstbode.

"Dat is maar goed ook want ik ga binnenkort naar Parijs waar een vrouwelijke collega van mij de Légion d'Honneur krijgt opgespeld. Zij heeft mij gevraagd om bij die gelegenheid een lezing te houden over het nut van quota om de Gender Gap in Science te verminderen."

Wat een bijzondere opdracht! Een mooie gelegenheid voor een feministisch statement.

"Ik heb haar al gevraagd hoeveel vrouwen deze eer te beurt is gevallen. Zij gaat dat voor me uitzoeken."

Het was een mooie conclusie van een interessant en langdurig gesprek. En tevreden over de middag gingen wij samen, nog napratend, op weg: Annelies naar de winkel en ik naar de tramhalte. ■

Column

Achter de geraniums

◆ Agnes Schreiner

De opgetrokken wenkbrauw herinner ik me nog wel, niet meer bij welk gezicht die hoorde. De kritische wenkbrauw werd begeleid met de woorden: "Jullie zeggen tegen collega's op het werk "Werk ze!", maar wij in Duitsland zeggen: "Schönen Feierabend". Geniet van het feit dat je straks klaar bent met werken en een vrije avond voor je hebt. Dit verschil in cultuur zal ook merkbaar zijn, dacht ik, als ik bij mijn Berlijnse vrienden ga navragen of zij hun gepensioneerde collega's zouden vragen wat ze gaan doen om niet achter de geraniums te hoeven zitten. Het pensioneren heet bij hen trouwens met rente gaan (*mit Rente gehen*). Ik hoopte op net z'n leuke uitdrukking als *über den Tellerrand blicken* voor verder kijken dan je neus lang is. Of het opentrekken van je oksels waar wij de schouders ophalen. Hoe hard mijn vrienden hun hersenpan ook afzochten, er kwam geen vergelijkbare klinkende

uitdrukking of zegswijze op. *Hinter die Geranien sitzen zu müssen*, zegt hen niets. Natuurlijk zijn er mensen die blij zijn dat ze met werken kunnen stoppen en anderen die het liefst door zouden willen werken. Maar gewoon genieten van je oude dag is zoals het vieren van je vrije avond. *Alles gute zum Ruhestand!* Waarom ongemakkelijk voelen? De nog-werkenden benijden je om de lange *Mittagspausen*. Het cultuurverschil komt terug in een vergelijking van de ouderenzorg in beide landen. De kleinschalige woonvorm bij onze oosterburen wordt geprezen, maar wel wordt opgemerkt dat daar "toch wel weinig wordt ondernomen met de ouderen die op deze manier 'kleinschalig achter de geraniums zitten'" (J.P.J. Singelenberg). In plaats van het leven met de dag stellen wij een "activerend aanbod van dagactiviteiten" (idem) op prijs. ■

Sociale veiligheid

LEZING VAN CALLUNA EUVING, SECRETARIS CVB

↔ Margot Taal

Op 15 september jl. praatte Calluna Euving, secretaris van de Universiteit, ons, UvA-senioren bij over sociale veiligheid. Ze schetste het leerproces om de UvA tot een veilige basis te maken voor het voeren van lastige of kritische gesprekken en een goede, prettige en veilige plek te maken om te werken en studeren. “Daar staan wij voor,” aldus Calluna. Ze sprak het vermoeden uit dat het begrip ‘sociale veiligheid’ niet bestond toen de senioren aan de UvA werkten. En tevens dat het een onderwerp van alle tijden is. In haar betoog legde Calluna het accent op ‘onveiligheid’ zoals grensoverschrijdend gedrag, seksisme en racisme. Op verschijningsvormen als academische sabotage, seksuele intimidatie, fysieke en verbale intimidatie, kleineren, micro-agressie en uitsluiting. Menig senior staan die nog helder voor de geest en ook in onze tijden voelde dat onveilig. De bedoeling van het sociale-veiligheidsbeleid van de UvA is dat studenten en medewerkers hun zorgen, dilemma’s en klachten binnen de UvA aan de orde kunnen stellen. Ze moeten zich veilig voelen om dat te doen en erop kunnen vertrouwen dat hun melding of klacht serieus wordt genomen. Ook dat valt onder ‘sociale veiligheid.’

Versterken van een systeem

Calluna memoreerde een geval uit 2018. Klachten over een jarenlang gevoel van onveiligheid binnen de rechtenfaculteit leidden tot extern onderzoek met als conclusie grensoverschrijdend gedrag. Daarop volgde ontslag van het betreffende staflid. Hoewel de UvA er zelf ruchtbaarheid aan gaf, werd de zaak breed uitgemeten in de NRC. Pijnlijk getroffen vroeg het UvA-bestuur zich af wat het beter had kunnen doen. De voornaamste les leek toen te zijn dat er voor slachtoffers binnen de UvA te lang geen plaats geweest was om te praten over seksueel grensoverschrijdend gedrag en dat direct leidinggevend lange tijd niet thuis gaven. Dit had te maken met de cultuur van de UvA en met beschikbare voorzieningen. Een cultuurverandering leek noodzakelijk. De UvA probeerde die via structurele verbeteringen te bereiken, zoals door leidinggevend bewust te maken van gewenst en ongewenst gedrag. Deze moeten leren signalen te (h)erken-

Binnen het sociale veiligheidsbeleid van de UvA kan iemand anoniem een klacht indienen

nen en het effect van wangedrag te onderkennen. Bij het bespreekbaar maken van ongewenst gedrag krijgen ze ondersteuning. Ook heeft de UvA de zichtbaarheid vergroot van de UvA-vertrouwenspersonen en heeft hun rol verduidelijkt.

Aanpassingen

Enige tijd later deed zich opnieuw een voorval voor dat in het nieuws kwam. Dat vormde een soort testcase voor het toenmalige systeem van sociale veiligheid. Ditmaal bij een andere faculteit. Een aantal studentes informeerden de decaan anoniem over grensoverschrijdend gedrag. Een klacht wilden ze niet indienen, want naar hun mening was hun anonimiteit dan niet gewaarborgd. Zonder hun instemming echter konden volgens het toenmalige beleid vertrouwenspersoon noch klachtencommissie worden ingeschakeld.

De casus leidde tot aanpassingen in de procedures. Zo werd de klachtencommissie via de vertrouwenspersoon ook anoniem toegankelijk. Er werd een ombudsfunctionaris aangesteld en er kwam een tijdelijk extern Meldpunt Sociale Veiligheid. Ook werden angst voor gebrek aan anonimiteit, de afhankelijkheidsrelatie met de overtreder en gebrek aan kennis over het (klachten)systeem tot onderwerp gemaakt van reguliere leiderschapstrainingen. Tevens werd een interne bewustwordingscampagne gehouden over sociale veiligheid om bekendheid met de verschillende loketten te vergroten. Een andere aanleiding om cultuur en systeem te verbeteren was de bevinding dat men vaak niet het gesprek aanging met melders. Ook leek transparantie te ontbreken over de interventies die de organisatie pleegde, hoewel die helend werkte voor het slachtoffer. Bovendien bleek dat men aanwijzingen en klachten beter kon duiden en samenbrengen wanneer de omgeving in het onderzoek betrokken werd. Deze menselijke benadering, transparantie en de rol van de omgeving maken nu deel uit van een schriftelijke

handreiking voor decanen en leidinggevenden over de omgang met complexe casuïstiek.

De komende periode zullen leidinggevenden worden getraind in het omgaan met overtredingen van sociale veiligheid. Sociale veiligheid wordt ook onder de aandacht gebracht van (nieuwe) studenten, zoals tijdens de Intreeweek, middels de organisatie van toneelstukken en door een bewustwordingscampagne.

Vernieuwingen

Vernieuwingen van de afgelopen jaren op het gebied van sociale veiligheid zijn de gedragscode (aug '20,) klachtenregeling (okt '21), het reglement Vertrouwenspersonen (okt '21) en het reglement Ombudsfunctionaris (okt '21), evenals de wegwijzers over sociale veiligheid voor studenten en voor medewerkers. Daarnaast is een coördinerende vertrouwenspersoon aangesteld (apr '22) en een (tijdelijk) onafhankelijk meldpunt ingericht. Bovendien werkt een permanente ombudsfunctionaris (sept '21) nu aan nadere professionalisering van het team van vertrouwenspersonen.

Calluna sprak haar trots uit over de stappen die de UvA heeft gezet, zowel systemisch als in haar cultuur. De UvA wil blijven bouwen, zei ze, aan een veilige en open feedback-cultuur. Zodat deze een goede, prettige en veilige plek is om te werken en studeren.

Ze zei "In 2022 vond een transitie plaats van regievoering naar borging in de lijn. Waarbij de afdeling HRM van de Bestuursstaf optreedt als hoofdaannemer van het onderwerp sociale veiligheid, in de brede zin, zowel voor medewerkers als studenten." Voor organisatiekundigen misschien vertrouwde taal, in mijn oren klonk het als magie.

Vragen

De senioren hadden zo hun vragen, over de nieuwe organisatie en over het gedrag waar het om te doen is. Vraag én antwoord geef ik beknopt weer, wat beide helaas enigszins tekortdoet.

Casuïstiek

Vraag: Wat doe je als de hoogst verantwoordelijken beschuldigen of dader zijn?

Antwoord: Hoe hoger in de hiërarchie, des te moeilijker aanspreekbaar, maar uiteindelijk is er altijd iemand verantwoordelijk. Zo staat de Raad van Toezicht bijvoorbeeld boven het CvB.

Vraag: Wat gebeurt er als iemand een ander onterecht beschuldigt met het doel hem te beschadigen?

Antwoord: Het is een balanceeract tussen hoor en wederhoor als basis voor zorgvuldig handelen. Betrokkenen ervaren dezelfde situatie verschillend, maar tot die ervaring heeft men zich nu eenmaal te verhouden.

Vraag: Welke veranderingen signaleer je in de aard van de klachten die de organisatie ter ore komt?

Antwoord: Seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt vaker gemeld, vanwege de moderne normen. Tegenwoordig wordt door studenten ook geklaagd over de bejegening door medestudenten buiten de campus die terugkomt in de collegebanken. Ook komen meldingen binnen van internationale studenten over problemen met het wonen in een ander land.

Disciplinaire maatregelen en dossiervorming

Vraag: Komen klachten en uitspraken die daarvoor worden gedaan in het personeelsdossier te staan?

Antwoord: Als er sprake is van disciplinaire maatregelen, dan komen die in het dossier. Het is ook nodig losse signalen vast te leggen zodat ze uiteindelijk kunnen worden gecombineerd.

Vraag: Durft het College wel de meest vergaande maatregelen te treffen, zoals ontslag van een hoogleraar?

Antwoord: Ja, in principe wel. Maar soms worden andere dan de voorgestelde maatregelen getroffen, uit een oogpunt van zorgvuldigheid.

Procedures en functionarissen

Vraag: De ombudsfunctionaris heeft veel zaken opgelost met een persoonlijk advies aan de melder. Is binnen de huidige hiërarchie en afhankelijkheidsrelaties zo'n gang van zaken wel effectief?

Antwoord: Elke melding komt nu eenmaal binnen via de (postbus van de) ombudsfunctionaris. Ook die weinig met sociale veiligheid van doen hebben. Daar geeft de ombudsfunctionaris meestal een eenvoudig advies over.

'Aan het doorlopen van een klachtenprocedure zitten wel degelijk harde en afstandelijke kanten'

Vraag: Gaan degenen die zich onheus bejegend voelen ooit naar een loket? Ikzelf zou dat in zo'n geval nooit doen. Zo'n term voelt systemisch en afstandelijk.

Antwoord: Ik bedoel geen fysiek loket, maar een persoon tot wie men zich kan wenden en die daarvoor is toegerust. Maar aan het doorlopen van een klachtenprocedure zitten wel degelijk harde en afstandelijke kanten.

Vraag: Is er voldoende afbakening tussen vertrouwenspersoon en ombudsvrouw?

Antwoord: De vertrouwenspersoon hoort een klager en kan haar/hem bijstaan, met hem/haar sparren en meedenken over eventuele stappen. De ombudsvrouw heeft een andere rol, zoals onderzoek en rapportage. Soms is er overlap.

Vraag: Wie bepaalt dat de ombudspersoon wordt ingeschakeld?

Antwoord: Dat is degene die de klacht heeft ingediend. Als die het kan oplossen met degene over wie de klacht gaat, dan is het hele bouwwerk van sociale veiligheid niet nodig. ►

Normen

Vraag: Weten studenten en hun begeleiders dat het niet normaal is om een scriptiebespreking bij de begeleider thuis te houden?

Antwoord: Wat absoluut onacceptabel is, is in de samenleving en de jurisprudentie genormeerd. Daarnaast is er een groot grijs gebied. Gewenst gedrag hebben we in de UvA-gedragscode niet met zoveel woorden opgeschreven. Of iets ongevenst of intimiderend is hangt ook af van hoe de ontvanger het ervaart.

Vraag: Besteedt de UvA aandacht aan het bevorderen van sociale veiligheid door preventie en bewustwording van dilemma's in de dagelijkse omgang?

Antwoord: Ja, in bewustwordingscampagnes en training. Mijn lezing ging niet over preventie, maar over interventie als zaken al spaak lopen. Een gezonde, open cultuur is wel onderwerp van campagne en training. Vandaag ben ik wat snel over die dagelijkse omgangsvormen heen gestapt.

Er viel meer te vragen, maar de bitterballen dreigden koud te worden. Kees Piena schudde een envelopje voor Calluna uit zijn mouw, een klein cadeautje. Van haar had het niet gehoeven. "Ik hoop dat er wat in zit," zei hij.

De borrel was weer rijk voorzien en heel geanimeerd. ■

INTRODUCTIE

♦♦ Jan Simons

Ruimte voor nieuwe initiatieven

Op een haar na heb ik vijfendertig jaar van mijn professionele leven aan de UvA gewerkt, als docent Filmwetenschappen en later UHD Mediastudies. Dit lag niet voor de hand, want ik studeerde Nederlandse Taal- en Letterkunde aan de Radboud Universiteit toen die toen nog Katholieke Universiteit Nijmegen heette. De komst van filmcriticus, cineast, auteur en later adjunct-directeur van het Filmmuseum Eric de Kuyper in Nijmegen opende nieuwe perspectieven. Via Eric werd ik (hoofd)redacteur van het filmtijdschrift *Skrien* en schreef daarnaast ook voor *De Groene Amsterdammer*. In 1984 werd ik uitgenodigd te solliciteren op een vacature voor een docent aan de nieuwe afstudeerrichting Film- en Televisiewetenschappen aan de vakgroep Theaterwetenschappen, en *the rest is history*. Mijn letterkundige achtergrond speelde overigens door in mijn proefschrift *Film, Language and Conceptual Structures*, over de rol van metaforen in het denken en spreken over film (voor de kenners: meer Lakoff dan Whorf). In de laatste termijn van de universiteitsraad was ik fractievoorzitter van Progressief Personeel. Toen de universiteitsraad werd vervangen door een ondernemingsraad weigerde mijn fractie de hal van het Maagdenhuis in te wisselen voor de moderne, beter geoutilleerde en verwarmde Doelenzaal. Deze scheidslijn tussen Maagdenhuis en Nieuwe Doelenzaal, tussen Wet Universitaire Bestuursvorm (WUB) en Modernisering Universitaire Bestuursstructuur (MUB) betekende het eind van mijn politieke carrière.

In mijn vijfendertig jaar aan de UvA heb ik wel geleerd dat de typering van de filmmaker Erich von Stroheim ook op de UvA van toepassing is: *the man you loved to hate*. Als lid van een visitatiecommissie begreep ik ook waarom: de UvA is (of inmiddels, was?) veel minder formeel en hiërarchisch dan andere universiteiten, en daarom ook vaak wat rommeliger en ondoorzichtiger. Maar juist dat schiep ook ruimte voor nieuwe initiatieven zoals de oprichting van een

'major' Nieuwe Media aan de Faculteit Geesteswetenschappen in een tijd van forse bezuinigingen. Later mocht ik in het kader van het Topsectorenbeleid van Rutte I twee jaar lang de mogelijkheden van samenwerking met de Amsterdamse creatieve industrie gaan verkennen. Met de UvA wil ik graag een lijntje openhouden als redacteur van *de Uitdienstbode*.

Nationaal Archief/Collectie Spaarnestad/Anefo/Wim van Rossem

Nuttige ontgroening bij meisjesstudenten”, stond op de achterzijde van de foto als uitleg geschreven. De versleten postkar verradt het adres Elandsgracht 114. Novieten, zoals de aspirant-leden van de Amsterdamse Vrouwelijke Studenten Vereniging genoemd worden, halen flessen op t.b.v. de nieuwe sociëteit. Het is september 1960. Een ontgroening die niet uit de hand liep. De jongens deden het slechter: Feuten met genummerde kaalgeschoren hoofden waren te zien op de tramrails van het Leidseplein. Berucht was de ontgroeningstijd bij het Amsterdams Studentencorps. Oktober 1956: Een schuur vol halfnaakte kaalgeschoren jongens/mannen, van wie er één een biggetje omhooghoudt. Geen pretje, wel traditie?

Het bleek een voorbode van het beruchte ‘Dachautje spelen’ in 1962 met zo’n tweehonderd besmeurde en kaalgeschoren jongens dicht opeengepakt en doodvermoeid op zolder van de studentensociëteit van het ASC. Het werd een rel van formaat. Of het rustig bleef daarna? Ja, voor twee of drie decennia. Tot onlangs de mannenclub zich weer van zijn onsmakelijkste kant liet zien met puberale en vooral misogyne toespraken tijdens een feestdiner. Plotseling herkende ik de afkorting KNOR voor aspirant-leden weer: Kent Niet Onze Regels. Tja, regels uit een parallelle wereld. Voor zover na te gaan was er niemand die ter plekke protesteerde. ■

Economie uit evenwicht. Overheid versus Maatschappij.

LEZING ARNOUD W.A. BOOT 18 OKTOBER JL.

➤ Agnes Schreiner

In de ronde en warm-aangeklede ruimte van VOX-POP werden we verwelkomd door Gedi van Schriek, bestuurslid. Zij heeft de lijst met aanmeldingen voor zich en heeft op basis daarvan alles in huis gehaald. Koffie, thee en water kunnen we pakken. De drankjes voor de borrel na afloop staan klaar en de bitterballen zijn besteld. Haar verzuchting bij het zien van de hoeveelheid niet-aangekruiste namen is begrijpelijk. Dat Kees Piena onze voorzitter corona heeft opgelopen en - zij het niet erg ziek - thuis moest blijven, wist ze natuurlijk wel. Zijn afwezigheid verklaart ook het feit dat Hans de Vries de middag opende. Voordat hij de spreker introduceerde stond hij stil bij de locatie. Met een schuine blik naar de website las hij voor: "VOX-POP is als 'creative space' van de faculteit Geesteswetenschappen een vrijplaats waar door middel van innovatieve en inspirerende programmering een brug wordt geslagen tussen de academische gemeenschap en de stad, tussen kunst en wetenschap, tussen cultuur en samenleving." Hij hoopt dat de ruimte naar meer (gebruik door ons) zal gaan smaken.

Dan is het toch echt de beurt aan UvA-hoogleraar Ondernemingsfinanciering en financiële markten, professor Arnoud Boot, om "het ongrijpbare van de financiële markten in het gareel van een rationaal vertoog te krijgen" (De Vries). Om maar meteen met die markten te beginnen: die markten gelden de hele eurozone en geven dus niet per se signalen aan onze nationale overheid. Ook creëert de financiële sector geen waarde. Hij fluctueert met de bewegingen van overheid en maatschappij. De sector wordt beschouwd als een soort doorgeefluik, als een smeermiddel en blijft als zodanig buiten het macro-economisch model. De sector staat echter niet los van de samenleving, benadrukt Arnoud Boot. "De financiële sector is onder ons en wij zijn allemaal onderdeel van die financiële sector; allemaal of we nu willen of niet, via pensioen, via bankrekening of via ... doet er niet toe wat."

'De financiële sector is onder ons en wij zijn allemaal onderdeel'

Grote pot met geld

Het woord 'pensioen' is gevallen, dus haalt Boot het thema naar voren. Wat wij met ons pensioenstelsel hebben gecreëerd, is een grote pot met geld die de financiële industrie ook nog eens aanwakkert. "Maar in wezen is een grote pot geld macro-economisch gezien geen kracht." Op individueel niveau, op microniveau is een dikke portemonnee een voordeel: je komt vooraan te staan. Maar hoe zou dat kunnen als collectief: met een collectieve pensioenpot vooraan staan? Boot rekent voor dat als het geld dat de werkenden opbrengen direct naar de pensioengerechtigden gaat, dit probleemloos verloopt. Er komt slechts een hobbeltje als we aankomen bij 2050 door de ouderdom en de dan scheve verhouding werkenden en niet-werkenden. We moeten weten: "de kracht van de economie is de verhouding tussen werkenden en niet-werkenden". Een grote pot geld is eigenlijk niet nodig. Bovendien vormt het idee van flinke rijkdom ook nog eens het probleem dat men minder gaat werken en

boven eigen stand gaat leven. Met desastreuze gevolgen. De economie valt terug.

Economische cijfers

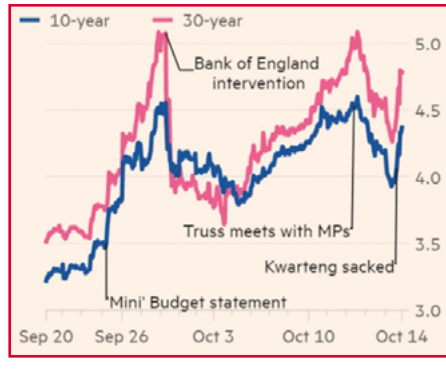
Aan de hand van modellen komen economen met cijfermatige uitkomsten. Het nationaal inkomen kan men berekenen en vergelijken met dat van andere landen, maar de cijfers voorstellen niets. Economie is geen bètawetenschap waar vaste wetmatigheden gelden en cijfers daarmee kloppend zijn. Ten onrechte heeft de economische wetenschap wel die status gekregen. Daarbij floreert een oud welvaartbegrip, feitelijk een eng begrip van welvaart, beperkt tot winsten en arbeidsinkomsten (nationaal inkomen). Tot welvaart behoort volgens Boot ook de praktijk dat er fatsoenlijk omgegaan wordt met de gezondheid, met de natuur en met de aarde opdat die voor een volgende generatie goed achterblijft. In dat kader valt tegenwoordig de term 'brede welvaart', maar 'welvaart' zou wat Boot betreft dat brede al moeten impliceren. Met deze kantteke- ▶

ningen toont en becommentarieert hij de net-uitgekomen halfjaarlijkse IMF-wereldcijfers 2021, 2022, 2023 en de IMF-vergelijking tussen de geavanceerde economieën over dezelfde jaren. We leren o.a. over het drastisch bijstellen van cijfers, over lopende rekeningen en buitenlandse investeerders, over ontwikkelingseconomieën die per definitie hogere groeicijfers tonen. Ook horen we over niet-werkend versus werkend Frankrijk, over foutieve Brexit- en coronavoorspellingen, over de zieke motor Duitsland. De CPB-cijfers voor Nederland 2017-2023 laten onder meer een bijgestelde ZZP-inkomensdefinitie zien en het probleem van te weinig werkloosheid. De cijfers van 20.09.2022-14.10.2022 uit het Verenigd Koninkrijk (zie afb.) weerspiegelen het ingrijpen van de Bank of England en de uitvaartplechtigheid van Elizabeth II.

Overheid

De financiële sector wordt meestal op het verkeerde been gezet door sociaal-economisch overheidsbeleid. Boot laat zien dat de overheid veel te dominant is. Waar in het Verenigd Koninkrijk de financiële markten de rem op het sociaal-economisch beleid van (de

Economie is geen bètawetenschap

inmiddels afgetreden) Truss wisten te zetten, daar hebben Nederland en de Europese Centrale Bank het nakijken wat signalen van de financiële markten betreft. Wat doet de overheid dan om naar beste wil en weten de problemen te attaqueren? Op korte termijn: geld uitgeven. Dit zorgt ervoor dat bedrijven die zonder meer zouden kunnen investeren dat niet doen. Net als de kwetsbare bedrijven willen zij ook de hand ophouden. De andere maatregel om de energiekosten tot een bepaald maximum ten behoeve van de kwets-

baren te bevroren, leidt tot afname van de bedrijvigheid. De kwetsbaren zitten bovendien in een huursector die veelal uit slecht geïsoleerde woningen bestaat. Het barst los. De vragen, opmerkingen, uitwisseling van standpunten en inzichten gaan over de verhuurdersheffing versus de verduurzaming van de woningen, over conservatief afwachten versus de nek uitsteken, over vast versus vrij beleggen, over de methodologie achter weersverwachtingen en economische verwachtingen, over tipping points versus modellen, over euro versus eurozone, over crisis-versus machtsdenken, over migratiestromen versus verdeling en verschillende snelheden. In zijn beantwoording herhaalt Boot het credo van Kennedy dat hij tot motto had gemaakt: *“Ask not what your country can do for you – ask what you can do for your country.”* Hij pleit ervoor dat elke tweedeling vermeden wordt. Mensen moeten elkaar tegenkomen. Dat VOX-POP zo’n ontmoetingsruimte biedt en ons deze middag ook bood is buiten twijfel wat Hans de Vries betreft. De borrel verklaarde hij voor geopend. ■

REDACTIONEEL

↔ Agnes Schreiner

Dit is het laatste nummer van de tiende jaargang. Ook het laatste nummer waaraan Margot Taal heeft meegewerkt, dat wil zeggen als redacteur. Ze heeft namelijk beloofd de pen voor *de Uitdienstbode* niet voor de volle honderd procent neer te leggen. Margot trad in 2018 toe tot de redactie blijkens het colofon van het laatste nummer van de zesde jaargang. Haar eerste bijdrage verscheen in het eerste daaropvolgende nummer (7.1) met het verslag van het bezoek van de UvA-seniorenkring aan Eye Collectiecentrum. In een daarbij afgedrukte foto staat zij in de vanaf dan vele malen vertoonde pose: met blocnote en pen in de aanslag. U ziet, het is de moeite waard om weer eens oude nummers in te duiken. De afleveringen staan allemaal online.

Als redactie hebben we dus meer dan vier jaar van Margots inbreng in de vergaderingen kunnen genieten en als lezers van haar steevaste bijdragen aan het blad. We zien uit naar een in de komende jaargang gepland interview met haar en de teksten die ze voor ons blad wil schrijven.

Met dit nummer kunnen we ons verheugen op de inbreng van Jan Simons. Jan heeft veel met de UvA en met het redacteurschap. Zie de korte introductie van zijn hand. Nu denk u misschien dat de redactie weer mooi op sterkte is, maar dan vergeet u dat we Kees Piena hebben moeten afstaan aan het bestuur van onze kring.

We hopen dat er onder u mensen zijn die als redactielid willen toetreden, maar zeker ook mensen die een keertje iets willen schrijven. Waarover? Natuurlijk over iets wat met de UvA van toen of nu te maken heeft alsook over iets wat senioren interesseert. ■

ACTIVITEITENAGENDA

kerstlunch in
Arti et Amicitiae.

HOOFDREDACTEUR a.i.:
Agnes Schreiner

Eindredacteur:
Madzy Koudstaal

Redactieleden:
Menno Polak, Henriëtte Ritter,
Jan Simons, Margot Taal

Fotografie:
Madzy Koudstaal,
tenzij anders vermeld

ONTWERP & LAY-OUT:
Liek van den Braak,
Lont - Grafisch werk

Vragen of opmerkingen?
Stuur een e-mail naar:
uva.uitdienstbode@gmail.com
of naar
kringuvasenioren-auv@uva.nl

COLOFON